

**Turvallisuuden ja
turvattomuuden
tunne**

Kuopio 24.1.2019

oikeuspsykologi ja tutkija Tom Pakkanen

Lasten ja nuorten oikeuspsykologian
yksikkö, HYKS

Legal psychology research group, ÅA

Psykologiliitto

Onko lasten seksuaalinen hyväksikäyttö viimeisen kymmenen vuoden aikana...

1

... lisääntynyt?

2

... pysynyt samana?

3

... vähentynyt?

01

Lapsiuhritutkimukset
(2008; 2013), Krimo
(2016)

02

Ilmoitusten määrä
kymmenkertaistunut
viime
vuosikymmeninä
(Krimo)

03

Väärät ilmoitukset
huomattavassa
roolissa (Korkman,
Antfolk, Fagerlund, &
Santtila 2018)

04

Ulkomaalaistaustaiset
selkeästi
yliedustettuna
epäiltyjen joukossa
(PoHa)

Monimutkaisia yhteyksiä

Seuraavat
45
minuuttia

Avaan mistä tekijöistä yksilöiden ja ryhmien turvallisuuden tunne ja toisaalta pelot muodostuvat käyttäytymistieteen näkökulmasta.

Ehdotan miten nämä tekijät voitaisiin paremmin ottaa huomioon turvallisuus-suunnittelussa ja tiedottamisessa.

Onko maailma
turvattomampi
kuin koskaan?

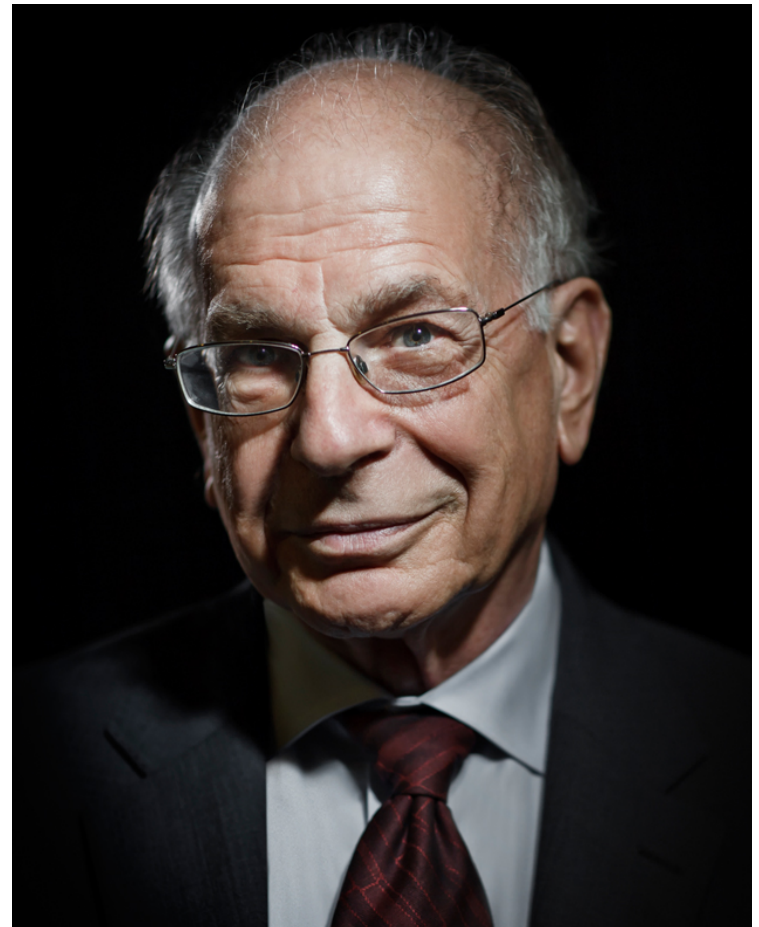
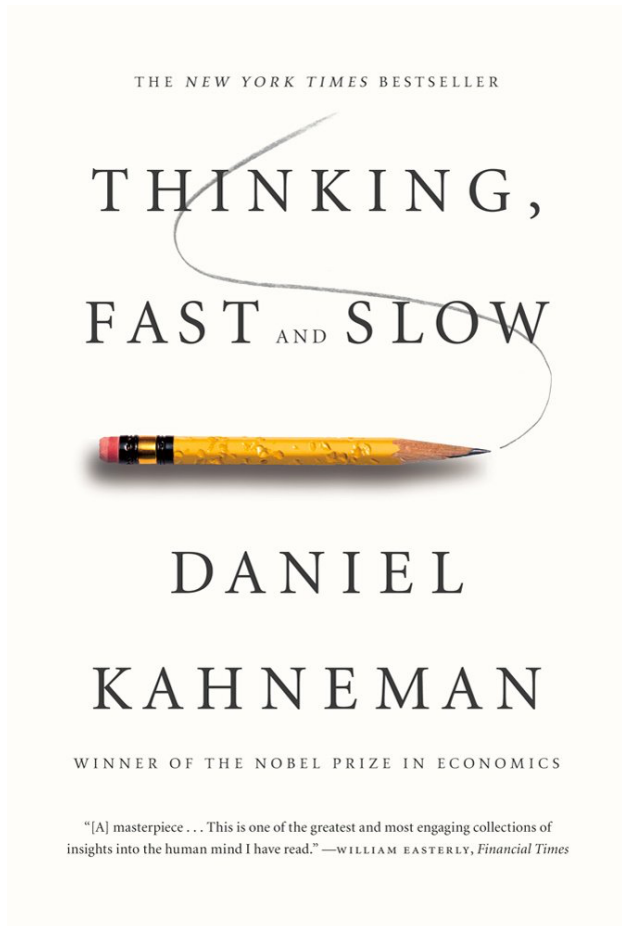
Olemme huonoja intuitiivisesti
arvioimaan riskejä

- Kehittyneet reagoimaan
voimakkaasti uhkaan
- Arvioimme esiintyvyyttä
mentaalisen saatavilla olon
kautta (availability bias)
- Taipumus etsiä vahvistusta
ennakkokäsityksillemme
(confirmation bias)

➤ Suuri riski ylireagointiin

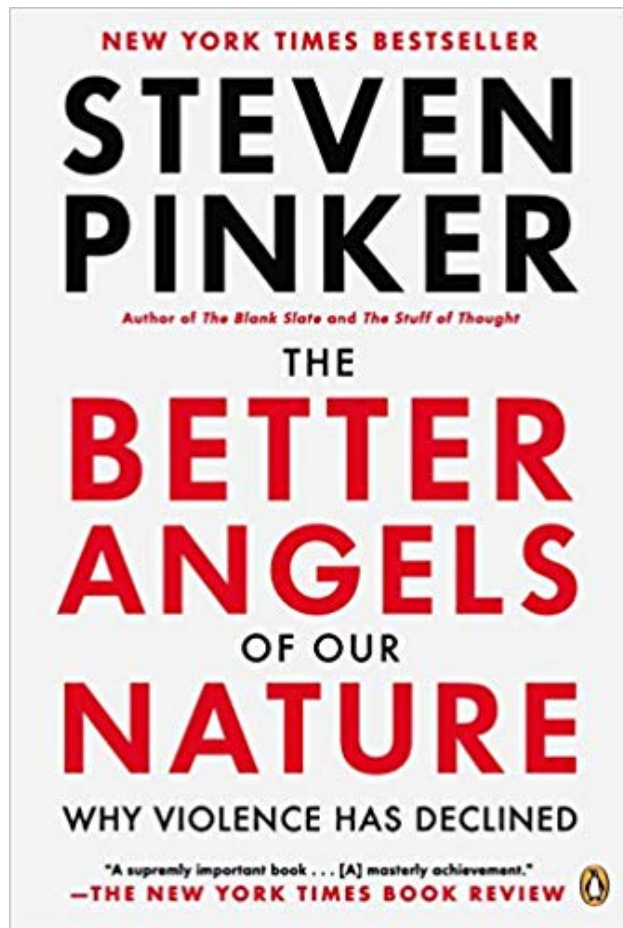
Kahneman

Pinker

01

Skitsofreenikoilla
kymmenkertainen riski
tehdä henkirikos (Eronen
ym., 1998)

02

Mikäli riski väkivallalle
ihmisillä joilla on vakavia
mielenterveyden
ongelmia, saataisiin
normaaliväestön tasolle,
96% väkivaltateoista
tapahtuisi edelleen
(Varshney ym., 2016)

03

Riski joutua
tuntemattoman
psykoottisen ihmisen
surmaamaksi on noin 1
per 14.3 miljoonaa
(Nielsen ym., 2011)

Vakavien mielenterveyden
häiriöiden uhka?

A large, irregular red splatter graphic on the left side of the slide, with a dark red center and lighter red edges, resembling a bloodstain or ink blot. It has a rough, textured appearance with some white speckles.

Uhka-arvio:
"Mä tapan
kaikki mun
luokkakaverit!"

- Viranomaisten tietoon tulee koulu-uhkauksia noin 200 / vuosi (koulusurmia esiintyy noin 1 / 5 vuotta)
- (Harvinaisen) käyttäytymisen ennustaminen käytännössä mahdotonta
- Mitä siis poliisin tekemä uhka-arvio käytännössä ennaltaehkäisee?

Oulun poliisilaitoksella seurannassa kymmeniä huolta aiheuttavia henkilöitä – Naisten rintoja puristellut mies huolettaa pikkukunnassa, häirinnyt kotirauhaa kymmeniä kertoja

KOTIMAA 14.10.2018 7:00 SUSANNA KEMPPAINEN, TEKSTIT

Poliisin uusi strategia siirtää painopistettä ennaltaehkäisyyn

Sisäministeriö © 19.12.2018 16.16

Sama uutinen

Vakavia seurauksia

Misleading reports of lawlessness after Katrina worsened crisis, officials say

National guard coordinator and ex-governor say tales of violence and looting - which hampered rescue work and led to quasi-militia groups - were exaggerated

▲ Members of the National Guard of New Mexico walk through a flooded street of Port Sulphur, south of New Orleans, 10 September 2005. Photograph: Carlos Barria/Reuters

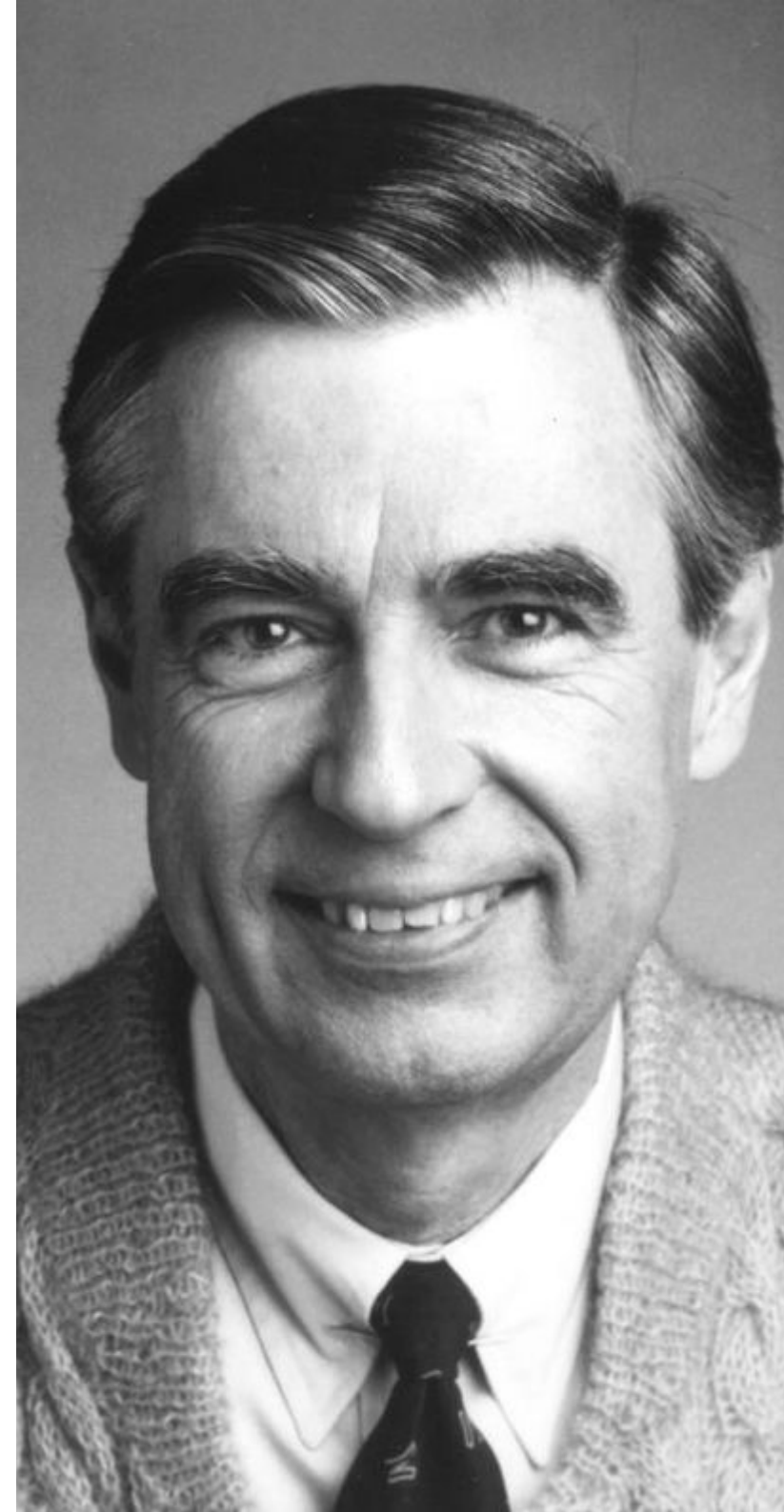
Rosling

Mitä tehdä?

- Malttia! Aktivoidaan hidasta ("systeemi 2") ajattelua.
- Lähtökohta päätöksenteossa tulisi olla tieteessä ja tilastoissa. Mikä on laajempi kuva (kansallisesti, kansainvälisesti, historiallisesti)?
- Miten asiat esitetään: Tietoinen, systemaattinen ja pro-aktiivinen tiedottamisstrategia!

Kiitos! Kysymyksiä?

tom.pakkanen@abo.fi

www.researchgate.net/profile/Tom_Pakkanen